



KESKKONNAMINISTEERIUM

MÄÄRUS

Tallinn

**Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri<sup>1</sup>**

Määrus kehtestatakse looduskaitseseaduse § 10 lõike 6, § 11 lõike 3 ja § 12 alusel.

**1. peatükk  
ÜLDSÄTTED**

**§ 1. Kaitstava looduse üksikobjekti kaitse-eesmärk**

(1) Kaitstava looduse üksikobjekti (edaspidi *üksikobjekt*) kaitse-eesmärk on kaitsta ja säilitada teadusliku, esteetilise või ajaloolis-kultuurilise väärtusega elus või eluta loodusobjekti, nagu puu, allikas, rändrahn, juga, kärestik, pank, ahang, paljand, koobas, karst või nende rühm, seisundit ja ilmet.

(2) Natura 2000 võrgustiku alale jääva üksikobjekti kaitse-eesmärk on kaitsta elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas; need on allikad ja allikasood (7160)<sup>2</sup>, nõrglubja-allikad (7220\*), lubjakivipaljandid (8210), liivakivipaljandid (8220) ja koopad (8310).

**§ 2. Üksikobjekti vöönd**

Üksikobjekti kaitse alla võtmise otsuse jõustumisel moodustub selle ümber 50 meetri ulatuses piiranguvöönd, kui keskkonnaminister ei määra piiranguvööndi väiksemat ulatust.

**§ 3. Üksikobjekti valitseja**

Üksikobjekti valitseja on Keskkonnaamet.

**§ 4. Piirangute põhjendused**

Kaitsekorra põhjendused on esitatud määruse seletuskirjas<sup>3</sup>.

## **2. peatükk**

### **ÜSIKOBJEKTI KAITSEKORD**

#### **§ 5. Lubatud tegevus**

(1) Üksikobjekti piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) inimeste viibimine ning marjade, seente ja muude metsa kõrvalsaaduste korjamine;
- 3) jahipidamine ja kalapüük;
- 4) sõidukiga sõitmine teedel;
- 5) jalgratta ja kergliikuriga sõitmine teedel ja radadel;
- 6) käesoleva lõike punktides 4 ja 5 nimetamata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, üksikobjekti valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, üksikobjekti valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, üksikobjekti valitseja nõusolekul rahvaürituse korraldamisel ning muudel kaitse-eeskirjaga lubatud tegevustel, sealhulgas üksikobjekti hooldustöödel, olemasolevate ehitiste hooldustöödel, metsa- ja põllumajandustöödel;
- 7) ujuvvahendiga sõitmine, välja arvatud kaitsealustel allika- ja karstijärvedel, kus on lubatud vaid mootorita ujuvvahendiga sõitmine;
- 8) telkimine ja rahvaürituse korraldamine;
- 9) lõkke tegemine õuemaal ja kohas, mis on üksikobjekti valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud.

(2) Üksikobjekti piiranguvööndis on üksikobjekti valitseja nõusolekul lubatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 3) puhtpuistute kujundamine;
- 4) uuendusraie;
- 5) ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine;
- 6) lõkke tegemine § 5 lõige 1 punktis 9 nimetamata juhtudel;
- 7) roo varumine külmumata pinnaselt;
- 8) üksikobjekti seisundit või ilmet mõjutav tegevus.

#### **§ 6. Vajalik tegevus**

Üksikobjekti piiranguvööndis on vajalik:

- 1) poollooduslike koosluste aladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde kujundamine ja harvendamine;
- 2) raied üksikobjektile vaadete avamiseks.

#### **§ 7. Keelatud tegevus**

(1) Üksikobjekti kaitse-eeskirjaga vastuolus olev või objekti seisundit või ilmet kahjustada võiv tegevus on keelatud, kui seda ei tingi objekti säilitamiseks või objektist tekkiva kahju vältimiseks rakendatavad abinõud.

(2) Üksikobjekti piiranguvööndis on keelatud:

- 1) maavara kaevandamine, välja arvatud üksikobjekti valitseja nõusolekul allmaakaevandamine;
- 2) energiapuistute rajamine;
- 3) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, välja arvatud õue- ja põllumaal, kusjuures hüdrogeoloogiliste objektide piiranguvööndis on biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine keelatud ka õue- ja põllumaal.

(3) Üksikobjekti piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Üksikobjekti valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

(4) Üksikobjekti piiranguvööndis on üksikobjekti valitseja nõusolekuta keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisasöötä.

### **§ 8. Tegevuse kooskõlastamine**

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada üksikobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta üksikobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

## **3. peatükk LÕPPSÄTTED**

### **§ 9. Määruse jõustumine**

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

### **§ 10. Määruse muutmine**

Keskkonnaministri 22. märtsi 2002. a määruse nr 15 „Tallinna linna territooriumil asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus” § 1 lõige 1, keskkonnaministri 2. aprilli 2003. a määruse nr 28 „Põlva maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus” § 1 lõige 1, keskkonnaministri 1. juuli 2002. a määruse nr 43 „Harju maakonnas asuvaid kaitstavaid looduse üksikobjekte ümbritseva piiranguvööndi ulatus” § 1 lõige 1, keskkonnaministri 17. aprilli 2006. a määruse nr 29 „Jõgevamaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 4, keskkonnaministri 12. mai 2006. a määruse nr 33 „Võrumaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 4, keskkonnaministri 15. juuni 2006. a määruse nr 41 „Harjumaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 3, keskkonnaministri 28. juuli 2009. a määruse nr 41 „Põlvamaa looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 4, keskkonnaministri 29. novembri 2018. a määruse nr 47 „Saare maakonna kaitstavate looduse üksikobjektide piiranguvööndi ulatus” § 3, keskkonnaministri 18. novembri 2019. a määruse nr 62 „Järva maakonna kaitstavate looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus” § 5 lõige 1, keskkonnaministri 19. detsembri 2019. a määruse nr 77 „Võru maakonna kaitstavate looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus” § 6 lõige 1, keskkonnaministri 13. aprilli 2020. a määruse nr 18 „Järva

maakonna looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 4, keskkonnaministri 23. aprilli 2020. a määruse nr 22 „Tallinna linna kaitstava looduse üksikobjekti kaitse alla võtmine ja selle piiranguvööndi ulatus ning kaitstava looduse üksikobjekti kaitse alt välja arvamine” § 5, keskkonnaministri 27. mai 2021. a määruse nr 27 „Lääne maakonna kaitstavad looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus” § 5 lõige 1, keskkonnaministri 31. augusti 2021. a määruse nr 41 „Lääne maakonna looduse üksikobjektide kaitse alla võtmine” § 3 lõige 1, keskkonnaministri 20. detsembri 2021. a määruse nr 54 „Jõgeva maakonna kaitstavad looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus” § 6 lõige 1 ja keskkonnaministri 9. septembri 2022. a määruse nr 38 „Pärnu maakonna kaitstavad looduse üksikobjektid ja nende piiranguvööndi ulatus” § 5 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitsekord on kehtestatud keskkonnaministri XX.YY.2023. a määrusega nr W (*lisatakse hiljem*) „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri””.

### **§ 11. Määruse kehtetuks tunnistamine**

Keskkonnaministri 2. aprilli 2003. a määrus nr 27 „Kaitstavate looduse üksikobjektide kaitse-eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

### **§ 12. Menetluse läbiviimine**

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 9. septembri 2022. a käskkirjaga nr 1-2/22/312 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

### **§ 13. Vaidlustamine**

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

<sup>1</sup> Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).

<sup>2</sup> Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi nr 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (\*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

<sup>3</sup> Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel [www.envir.ee](http://www.envir.ee).

Madis Kallas  
Keskkonnaminister